

ÅRSPLAN

2023/2024

Innhold

Velkommen til SiS barnehage.....	<u>s. 4–5</u>
Barnehagens historikk.....	<u>s. 6</u>
Tilbud til brukere.....	<u>s. 7</u>
Brukere og samarbeidspartnere.....	<u>s. 8</u>
Mat i barnehagen.....	<u>s. 9</u>
Avdelinger og ansatte.....	<u>s. 10–12</u>
Barnehagens samfunnsmandat.....	<u>s. 13</u>
Kap II Barns og foreldres medvirkning.....	<u>s. 14</u>
Rammeplan for barnehager.....	<u>s. 15</u>
Mål for barnehagen.....	<u>s. 16</u>
Grunnleggende verdier.....	<u>s. 17</u>
Kompetanseplan for personalet.....	<u>s. 18–19</u>
Tiltaksplan for å skape et godt barnehagemiljø.....	<u>s. 20–21</u>
Faglig progresjon.....	<u>s. 22–23</u>
Danning, omsorg, lek og læring.....	<u>s. 24–25</u>
Friluftsliv.....	<u>s. 26</u>
Bærekraftig utvikling.....	<u>s. 27–28</u>
Mangfold, inkludering og tilhørighet.....	<u>s. 29</u>

Språkløyper	s. 30
Barns medvirkning.....	s. 31
Overganger.....	s. 32
Overgang barnehage–skole.....	s. 33–34
Fagområdene, kommunikasjon, språk og tekst.....	s. 35–36
Kropp, bevegelse, mat og helse.....	s. 37–38
Kunst, kultur og kreativitet.....	s. 39
Natur, miljø og teknologi.....	s. 40
Antall, rom og form.....	s. 41
Etikk, religion og filosofi.....	s. 42
Nærmiljø og samfunn.....	s. 43
Hverdagsaktiviteter.....	s. 44
Planlegging, vurdering og dokumentasjon.....	s. 45
Hva skjer i barnehageåret 2023 (høst).....	s. 46–47
Hva skjer i barnehageåret 2024 (vår).....	s. 47–58

Velkommen til barnehageåret 2023–2024

Velkommen til nytt barnehageår. Vi har evaluert året som har gått og tatt med endringene i ny plan. Både FAU og SU (s. 14) har fått anledning til å komme med kommentarer og innspill.

Fra 01.01.23 ble det innført nye krav om at alle private barnehager måtte omgjøres til egne rettssubjekt. Foreløpig fører ikke det til så store endringer. Vi vil fortsatt ha fokus på friluftsliv, mangfold og språk, og har etter mange år som studentbarnehage god kompetanse på studenten og dens behov. Fortsatt er flertallet av våre brukere studenter med stort mangfold, men nå vil vi også i større grad tilby barnehageplass til naboer, ansatte på UiS, OD, Innovasjonspark Stavanger og Nye SUS.

Vi tenker at endringer gir oss muligheter til utvikling. Samtidig erkjenner vi at endringer og implementering av endringer vil ta tid.

Vi vil fortsette med språkløyper, som er en nasjonal strategi for språk, lesing og skriving igangsatt av Kunnskapsdepartementet (s. 30). Vi har nå jobbet med språkløyper i fire år, og har vært igjennom «språk og leseaktiviteter», «språkhverdag», «språkvansker» og «brobyggeren» som har fokus på voksenrollen og foreldresamarbeid. Vi erfarer at språkløyper er et godt verktøy som gir økt kunnskap og kompetanse på språkarbeidet i barnehagen. Dette barnehageåret vil vi fortsette med språkpakken «Vurdering og dokumentasjon av språk og språkmiljø».

For at vi skal kunne gå i dybden på de områdene vi ønsker å ha fokus på, har vi valgt å ha færre fokusområder. I tillegg har vi en del tradisjoner i løpet av barnehageåret som vi vil videreføre, og vi har tema vi jobber med. Men, fortsatt er det aller viktigste å sikre kvaliteten i hverdagen. Det ligger mange muligheter for godt pedagogisk innhold i hverdagsrutinene. Derfor er det viktig å ha fokus på innhold og organisering av dem, på samme måte som vi har med andre planlagte aktiviteter.

I alle hverdagssituasjoner er det unike lærings- og utviklingsmuligheter, og gode forutsetninger for å bygge positive relasjoner mellom barna, og mellom barn og voksne. (s.44)

Målgruppe for denne planen er:

- Foreldre
- Ansatte
- Eier
- Eksterne samarbeidspartnere

Barnehagens historikk

Barnehagen åpnet september 1991. Den startet som en fire avdelings barnehage, men utvidet med to avdelinger i 1995. I dag har vi seks avdelinger med plass til 84 barn i alderen 0 – 6 år. Tre avdelinger for barn mellom 0 - 3 år og tre avdelinger for barn mellom 3 – 6 år.

Når barnehagen startet opp i 1991 het vi Lendehagen barnehage. Oppkalt etter Lars H. Lende (11.10.1882 – 29.11.1971) som var en byoriginal som var veldig synlig i bybildet i Stavanger. Mottoet hans var «alt for barna». Han hadde med seg flere forskjellige figurer som apekatt, papegøye, ponni, saksofon, flosshatt og kjerre. Det er årsaken til navnene på avdelingen. Selv om barnehagen har skiftet navn, har vi beholdt de opprinnelige navnene på avdelingene.

I 2002 skiftet vi navn fra Lendehagen til SiS. Vår daværende eier «Studentsamskipnaden i Stavanger» ønsket å fremstå mer samlende, derfor fikk alle avdelingene samme navn «SiS» som er en forkortelse for «Studentsamskipnaden i Stavanger».

Vi har siden begynnelsen av 2000 tallet hatt friluftsliv som satsningsområde. Friluftsliv bidrar til å utvikle hele barnet både fysisk, motorisk og kognitivt.

I 2023/24 ønsker vi å løfte fram friluftsliv og språkmiljøet.

Tilbud til brukere av barnehagen

Vi har noen tilrettelagte tilbud til våre brukere for å gjøre hverdagen litt lettere.

- Utlån av barnehagen til bursdagsfeiringer o.l.
- Mulighet for å søke om utvidet åpningstid i praksisperioder.
- Barnehageplass til barn som ikke har lovfestet rett på barnehageplass (født etter 30.11.)
- Eksamensbarnehage (barn uten barnehageplass kan kjøpe dagplass i forbindelse med eksamensperioden.)
- Hvis barnet er sykt på eksamensdagen, hjelpe til hvis andre alternativ er utelukket.

Ellers vil vi gjøre oppmerksom på at:

Du kan søke om redusert betaling for barnehageplass dersom barnehagebetalingen utgjør mer enn 6% av familiens inntekter.

Du kan søke om gratis kjernetid dersom husstanden har en samlet inntekt som er lavere enn 615 590,00 kr. Dette gjelder for 2, 3, 4 og 5-åringer.

Det søkes i den kommunen barnet er folkeregistrert.

Brukerne

Fra barnehageåret 2023/24 vil brukergruppen utvides til beboere i nærmiljøet og ansatte som jobber i området. Men vi vil fortsatt ha fokus på studenten og deres behov. For dem som kommer utenbys fra, vil barnehagen fortsatt være en arena hvor de kan treffe andre studenter i samme situasjon som dem selv.

Eksterne samarbeidspartnere

Noen av våre samarbeidspartnere er barnehagekontoret i Sola kommune, pedagogisk psykologisk rådgivnings tjeneste i Sola, UiS (Universitet i Stavanger) og STF (Stavanger turistforening).

Samarbeid med Stavanger Turistforening

Høsten 2010 inngikk vi en naturpartneravtale med Stavanger turistforening. Alle barn i barnehagen ble meldt inn i STF.

Bakgrunnen for å melde barna inn i Stavanger Turistforening (STF) er et ønske om å ha fokus på friluftsliv, øke trivselen og styrke helsen. Vi håper også at dette kan få positive ringvirkninger og bidra til at flere familier går ut på tur.

Vi har en felles filosofi med STF om at det å være på tur i naturen gir glede og et ønske om å ta vare på den. Samarbeidet med STF er med å gi mange barn og familier det første møte med den norske turkulturen.

Mat i barnehagen

Barna får alle måltider i barnehagen dvs. frokost, lunsj og ettermiddagsmat. Vi følger helsedirektoratets retningslinjer som sier at maten bør varieres over tid og gi varierte smaksopplevelser, og hvilke hovedgrupper måltidene bør settes sammen av.

Gruppe1: grovt brød, grove kornprodukter, poteter, pasta, ris etc.

Gruppe 2: grønnsaker og frukt/bær

Gruppe 3: fisk, annen sjømat, kjøtt, ost, egg, bønner, linser etc.

Det er også lagt til rette for tre måltider i løpet av dagen, maksimum tre timer imellom måltidene og med god tid til å spise maten.

På mandagen blir det servert brødmat, de andre fire dagene blir det servert varmmat til lunsj. I begynnelsen av hver måned vil dere få en meny på mail.

Frokost 08:30–09:00:

serveres brød/knekkebrød/gryn.

Lunsj 11:00–11:30:

serveres enten varmmat (4 dager i uken) eller brødmat/enkle varmretter. (en dag i uken)

Fruktmåltid 14:00–14:30:

Til frukt er det brød/knekkebrød og frukt/grønnsaker.

Det blir servert vann og/eller melk til måltidene.

Vi prøver å ha fokus på sunn mat, med de ressursene vi har. Tilbudet av varm mat vil variere, fra mat som bare inneholder grønnsaker, til mat som inneholder fisk og kjøtt.

Det vi kan tilby er:

- Kylling i stedet for svin/storfe, eventuelt soyaprodukter i stedet for svin/storfe
- Vegetarmat
- Mat uten melk.

Er det andre hensyn som må tas, ber vi om at dere tar det opp med pedagogisk leder. Et alternativ kan være å ta med maten selv og ikke betale matpenger.

Avdelinger og ansatte

DAGLIG LEDER:

Kristin Bjander
Utd.: Førskolelærer.
Videreutdanning: Styrerutdanning.

NESTLEDER:

Hilde S. Hatteland
Utd.: Førskolelærer.
Videreutdanning: Veiledning.

KJØKKENASSISTENT:

Mariann Bjørkli

Kjerrå – 12 barn

PEDAGOGISK LEDER:

- Werner Rasmussen,
*utd.: barnehagelærer
videreut.: veiledning*

PEDAGOG:

- Lærke M. Løfstedt,
*utd.: pedagog i
Danmark*

BARNEHAGELÆRER:

- Elias Fallgren
utd.: barnehagelærer

ASSISTENT:

- Michaela Stokkeland
*utd.: tar bachelor i
barnehagelærer*
- Tiril Hafsaas
*utd.: tar bachelor i
barnehagelærer*

kjerraa@minsis.no | mob: 45 87 91 54

Apekatten – 9 barn

PEDAGOGISK LEDER:

- Malin C. Buset,
utd.: barnehagelærer

BARNEHAGELÆRER:

- Victoria Husvæg
utd.: barnehagelærer

**ASSISTENT/BARNE- OG
UNGDOMSARBEIDER:**

- Marit Grødem
- Oda M. Hillestad

apekatten@minsis.no | mob: 45 87 91 51

Papegøyen – 9 barn

PEDAGOGISK LEDER:

- Mona Refsnes,
*utd.: barneverns-
pedagog, videreutd.:
småbarns og
barnehageped.,
Interkulturell
kompetanse*

BARNEHAGELÆRER:

- Vilde Odland,
utd.: barnehagelærer

**ASSISTENT/BARNE- OG
UNGDOMSARBEIDER:**

- Siv Bente Olsen
- Lisbeth Stensland

papegøyen@minsis.no | mob: 45 87 91 53

Ponnien – 18 barn

PEDAGOGISK LEDER:

- Hege Norli Falch,
*utd.: førskolelærer,
videreutd.: interkulturell
kompetanse*

ASSISTENT/BARNE- OG UNGDOMSARBEIDER:

- Rune Jacobsen,
*utd.: barne- og
ungdomsarbeider*
- Rebecca Andersen,
*utd.: barne- og
ungdomsarbeider*

ponnien@minsis.no | mob: 45 87 91 55

Saksofonen – 18 barn

PEDAGOGISK LEDER:

- Line Svåsand,
*utd.: barneverns-
pedagog,
videreutd.: småbarns-
pedagogikk*

PEDAGOGISK LEDER:

- Hilde S. Hatteland,
*utd.: førskolelærer
Videreutd.: veiledning*

ASSISTENT/BARNE- OG UNGDOMSARBEIDER:

- Hanne Lise Aarnes,
*utd.: barne- og
ungdomsarbeider*
- Nancy Unosen
- Oda M. Hillestad

saksofonen@minsis.no | mob: 45 87 91 50

Flosshatten – 18 barn

PEDAGOGISK LEDER:

- Inger Stangeland,
utd.: førskolelærer

PEDAGOGISK LEDER:

- Mona Refsnes,
*utd.: barnevernspedagog,
videreutd.: småbarns og
barnehageped., Inter-
kulturell kompetanse*

ASSISTENT/BARNE- OG UNGDOMSARBEIDER:

- Kristine E. Eriksen
*utd.: barne- og
ungdomsarbeider*
- Wenche Tjelta

flosshatten@minsis.no | mob: 45 87 91 52

Barnehagens samfunnsmandat: Lov om barnehager (barnehageloven)

Kilde: Lovdata. Kapittel I. Barnehagens formål og innhold

[Link til internettside: lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64](http://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64)

§ 1. Formål

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene...»

§ 2. Barnehagens innhold

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet. Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter...»

Barnehagedriften styres av:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehager
- SiS visjon og mål
- Barnehagens mål og planer

Kapittel II. Barns og foreldres medvirkning

§ 3. Barns rett til medvirkning

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»

§ 4. Foreldreråd (FAU) og samarbeidsutvalg (SU)

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Er det i forskrift etter § 15 satt maksimalgrense for foreldrebetaling, kan bare foreldrerådet samtykke i foreldrebetaling ut over dette. Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.»

Foreldrenes medvirkning

- hvordan vi gjør det i barnehagen?

I løpet av et barnehageår har vi forskjellige formelle og uformelle arenaer hvor foreldre og personal møtes. Eksempler på formelle arenaer er foreldremøter og foreldresamtaler. Det er også et samarbeid mellom foreldre og barnehage via FAU og i SU. Uformelle er den daglige kontakten i bringe og hente situasjonen og forskjellige arrangementer i løpet av året som foreldrene blir invitert til.

Rammeplan for barnehagen

[Link til internettside: udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan](http://udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan)

Rammeplanen retter seg mot:

- barnehagens personale, som et redskap for planlegging, dokumentasjon og vurdering
- foreldre/foresatte, for å gi innsikt i barnehagens virksomhet og mulighet til medvirkning og medbestemmelse i henhold til barnehageloven (§4)
- barnehageeiere, som kan fastsette retningslinjer for lokal tilpasning av rammeplanen (§2) og som har ansvar for at den enkelte barnehage har de nødvendige rammebetingelsene
- kommunen, som har ansvar for å føre tilsyn med at alle barnehagene i kommunen driver en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet i samsvar med lov og forskrifter (§16)

Barnehagens formål

Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven og på internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Formålet slår fast at barnehagen skal ha:

- et helhetlig læringssyn
- et samfunnsmandat

Målet med rammeplanen er å gi styrere, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Mål for barnehagen

Barnehagen skal gi barna et tilbud med god kvalitet med fokus på friluftsliv. Med god kvalitet tenker vi på et tilbud som ivaretar hele barnet.

Det krever:

- autoritative voksne.
- et planlagt, tilrettelagt og gjennomtenkt tilbud, basert på faglig kunnskap og personalets erfaringer om hva barn trenger
- et innhold og rammer som ivaretar det enkelte barn, men også hele gruppen, gi barna opplevelse av tilhørighet.
- at vi skal gi et tilbud som er tilpasset brukerne innenfor de rammene vi har
- at vi yter service i nært samarbeid med den enkelte bruker, med en faglig vurdering i forhold til hele gruppen
- at vi får til et godt foreldresamarbeid

For å ruste barna best mulig til å møte fremtiden ønsker vi å gi barna en basiskompetanse som gjør at de:

- kan ta og opprettholde kontakt med andre
- utvikler et positivt selvbilde
- utvikler selvstendighet, kreativitet og fleksibilitet
- kan samarbeide, ta hensyn til og vise omsorg for andre

Disse egenskapene utvikles i samspill med andre. Det er derfor et viktig pedagogisk virkemiddel å sikre kvaliteten på relasjonene mellom barn og voksne. For å sikre kvalitet må relasjonene være preget av omsorg og varme, og av voksne som:

- evner å se og forstå det enkelte barn
- er i stand til å lytte og gir daglig positiv bekreftelse
- er gode rollemodeller

Grunnleggende verdier

Pedagogisk arbeid i barnehagen er alt som skjer i løpet av en dag. Barn lærer og utvikler seg i samspill med andre barn og voksne. Samspillet mellom barn-barn og barn- voksen, skal bære preg av å være en gjensidig prosess, som er en forutsetning for danning. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

Alle har vi et grunnsyn som påvirker de praktiske og metodiske valgene vi gjør i barnehagen, når vi planlegger og gjennomfører virksomheten.

Personalet har gjennom flere prosesser med diskusjoner og refleksjoner, kommet frem til hva vi mener er viktige egenskaper og verdier hos oss. Disse prosessene vil foregå kontinuerlig for å bevisstgjøre og øke personalets kompetanse.

Ansatte i barnehagen skal:

- ha et positivt menneskesyn
- jobbe ut fra et prinsipp om likeverd og likestilling mellom kjønn
- være tolerante og ha respekt for andre, ha et grunnleggende syn om at mangfold er viktig
- Være empatiske og tydelige omsorgspersoner, autoritative voksne.
- ha en anerkjennende og bekreftende væremåte overfor alle barn og voksne
- Være en voksen med "lekeomsorg"
- ha interesse for friluftsliv

“ Autoritative oppdragerstil, innebærer en kombinasjon mellom innlevelse fra varme voksne og tydelige grenser, som den beste tilnærmingen pedagoger og ansatte i barnehager og skoler kan ha i møte med barn. Forskning fremhever den stilen som den aller beste i møtet med barn. – Læringsmiljøsentret UiS.

Kompetanseplan for personalet i barnehagen

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for

videre planlegging og gjennomføring. Det kan også bidra til en åpen diskusjon om barnehagens formål, innhold og oppgaver. Faglige og etiske problemstillinger skal inngå i vurderingsarbeidet. På denne måten kan personalet lære av egen praksis og bidra til å utvikle barnehagen som pedagogisk virksomhet.» (Rammeplanen)

Kompetanseutvikling 2023 – 2024

- Vi skal jobbe videre med språkløyper. Vi fortsetter med den siste av totalt fem pakker «Vurdering og dokumentasjon av språk og språkmiljø»
- Arbeide med kartleggingsverktøy som «dialogkonferansemodell» og «pedagogisk analysemodell.»
- Delta på kompetanseheving i regi av ReKomp, hvor fokuset er pedagogisk ledelse, faglegging og barnehagebasert læring
- Voksenrollen
- Lek

ReKomp

Betyr regional ordning for kompetanseheving. Myndighetene ønsker å gå fra nasjonale satsninger og prosjekter, til regional kompetanseordning.

Mål: Alle barn i Rogaland skal ha et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet.

Barnehagebasert kompetanseheving

- Et utviklingsarbeid som foregår i den enkelte barnehage
- Som involverer hele personalet
- I samarbeid med relevante kompetansemiljøer
- Tiltak som er forankret på alle nivå og i hele personalgruppen
- Skal bidra til utvikling for alle på egen arbeidsplass
- Stimulere til å bli en lærende organisasjon

Tiltaksplan for å skape et godt psykososialt barnehagemiljø.

Voksne har aktivitetsplikt (Jmf. Lov om barnehager §42 og §43) og ansvar for å skape et godt psykososialt barnehagemiljø, for alle barn. I det ligger det også tiltak for tidlig innsats og forebygging av mobbing. Da er det viktig å ha fokus på voksenrollen, forebygging og ha en tiltaksplan hvis vi avdekker at ikke alle barn har et godt psykososialt barnehagemiljø.

Voksenrollen

- Nok voksne
- Kunnskap og kompetanse, kartlegge hva vi trenger mer kunnskap om, og hvor vi kan få det
- Deling av kompetansen
- Felles utgangspunkt for handling
- Godt foreldresamarbeid

Jobbe forebyggende ved å ha fokus på

- Sosial kompetanse
- Mangfold, tilhørighet og inkludering
- Bærekraftig utvikling
- Kompetanseheving av personalet
- Møter hvor en kan reflektere og veilede

Hvordan avdekke at ikke alle barn har et godt barnehagemiljø?

- Aktive, deltakende voksne som observerer alle barn, både individuelt og hele gruppen, gjennom dagen og uken.
- Bruke systematisk observasjon for å fange opp forhold som vi ellers ikke ville registrert.
- Avdelingsmøter (en gang i uken) hvor både personalets rolle, barn og innhold evalueres, og det lages planer for uken som kommer med utgangspunkt i evalueringer og planer.

Hva gjør vi når vi er bekymret for at barn ikke har det bra?

- Drøftes først på avdelingen. Kartlegge hva vi ser, dernest se på strukturen/systemet på avdelingen. F.eks. er det uheldige samspillsmønstre i barnegruppen?
- Drøftes med nestleder/daglig leder
- Diskuteres på ledermøte

Er det snakk om enkeltbarn vil en parallelt med oppfølgingen i barnehagen, samarbeide med foreldre

- Pedagogisk leder har en samtale med foreldre. (I møte med foreldrene vil en diskutere foreldrenes erfaring versus barnehagens erfaringer.)
- Ved behov, med samtykke fra foreldre, drøfte saken med barnehagens representant i PPT.

Utfordringer på avdelingen som gjelder gruppen

- Drøftes på de forskjellige arenaene, i tillegg til kartlegging av struktur/system.
- Setter i verk tiltak og evaluerer. Ved behov tar en kontakt med barnehagens representant i PPT og ber om systemveiledning.
- Samtidig vil en informere (og samarbeide med) foreldrene om arbeidet som pågår (månedsbrev eller informerer på mail).

Hva gjør du hvis du som foresatt er bekymret?

Er dere urolig for noe, eller har en bekymring, så ta kontakt med pedagogisk leder og be om en samtale. Et godt samarbeid mellom barnehage og hjem bidrar til et godt og trygt barnehagemiljø for barna.

Faglig progresjon – hvordan sikre faglig progresjon?

Ved å arbeide systematisk, og ta utgangspunkt i barnas spontanitet og nysgjerrighet, bidrar vi til å sikre en progresjon i barnas utvikling. Interessen for en mark hos en to-åring, er på en helt annen måte enn en fem-åring. To-åringen vil se, ta på og undre seg over hvordan marken ser ut og beveger seg. En fem-åring vil være interessert i hvordan den blir født, hvor lenge den lever, kan den tenke? m.m. Slik bidrar barna selv til at det blir en faglig progresjon i barnehagelivet.

Vi har aldersinndelte grupper, hvor vi tilrettelegger aktiviteter etter alder og modenhet, både innad i avdelingen og på tvers av avdelingene. I tillegg har vi ulike tema på avdelingene for barn i alderen 0 – 3 år, og

avdelingene for barn i alderen 3 – 6 år. Fellestema blir tilrettelagt forskjellig, både fra de minste til de største, men også fra avdeling til avdeling, alt etter behov.

Progresjon i friluftsliv

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Norsk turkultur er tuftet på at man skal gå et stykke i vakker natur med vidt utsyn. ... Et lite barn er gjerne mer «her og nå» og går på tur med et mikroperspektiv hvor det saumfarer bakken rundt seg på jak etter noe spennende. Når det dukker opp noe spennende blir det gjenstand for lek og undring. (Temahefte om natur og miljø s. 33)

Det er disse perspektivene vi har med oss når vi går på tur med de aller minste barna. For dem er det ikke viktig hvor langt vi går. En god tur for dem kan være å gå ti meter på grusstien utenfor porten. Der stabber de seg fram på ujevnt underlag. Det er viktig at de får gå selv og gi rom for å stoppe opp for å utforske det de finner; steiner, kvister, løv. De sanser med hele seg, gjennom å lukte, smake, føle og se. Vi gjentar de samme turene mange ganger, og går gradvis litt lenger for hver gang. Det er viktig å avslutte turene «i tide», slik at barna sitter igjen med en god turopplevelse. Da har de lyst til å gå på tur neste gang også. For å sikre at alle barna får et tilbud som er tilrettelagt deres utviklingsnivå samtidig som de får utfordringer som gjør at de har noe strekke seg etter, har vi gruppeturer på tvers av avdelingen.

Når barna kommer over på stor avdeling (3-6 år) har de bedre motorikk og er fysisk sterkere. De har mer kontroll over

sin egen kropp og trenger større motorisk utfordringer for å utvikle seg. Vi går derfor lengre og mer utfordrende turer, men vi har fremdeles fokus på mestring og turglede. Barna får nå gå på tur med ansvar for egen sekk. I den bærer de drikke, mat, sitteunderlag og skifteklær.

Vi har nå enda mer fokus på det naturen har å by på og gjøre barna kjent med den. I denne alderen er barna nysgjerrige og vitebegjærlige. Hvordan og hvorfor-spørsmålene er mange og vi legger til rette for at barna blir møtt av personalet på en god måte slik at de utvider ordforrådet sitt og kunnskapen om naturen. Ikke minst bygger vi videre på barnas undringer. Vi presenterer barna for ulike materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjør disse tilgjengelig for barna før, under og i etterkant av turene.

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi

barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.» (Rammeplanen)

Danning, omsorg, lek og læring

Omsorg, lek og læring er forutsetninger for danning. Danning er en livslang prosess hvor barnet forholder seg aktivt, undrende og meningsskapende til omverdenen. Dette skjer i gjensidig samhandling med andre i nære relasjoner. Danning skapes og uttrykkes gjennom dagliglivet, og legger grunnlaget for å forstå seg selv i den sosiale og kulturelle verden som barnet lever i.

Vi voksne må være reflekterte over egen rolle, normer, verdier og kommunikasjon, og hvordan dette påvirker barnets opplevelse av seg selv. Vi voksne er rollemodeller i samspill med barnet.

“Danning er det du sitter igjen med, etter at du har glemt alt du har lært”

Leken

Leken skal ha en framtreddende plass i barnehagehverdagen. Leken har egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Den er en grunnleggende livs- og læringsform som barn uttrykker seg gjennom.

Leken er barnas “arbeid”. Det er gjennom leken barna tilegner seg kompetanse, bearbejder opplevelser og utvikler språk og tanker. Det er derfor viktig å gi leken en sentral plass i barnehagens hverdag.

I et lekefellesskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre, for læring og sosial kompetanse.

Mål for barnas lek

Vi skal sikre at alle barna har forutsetninger for å kunne leke ut ifra deres utviklingstrinn. Dvs. at:

- Barna er trygge nok til å tørre å leke
- Har noen å leke med
- Tid til å leke
- Materiell og erfaringer som gir et felles utgangspunkt for lek
- Har språklige forutsetninger for å leke
- Voksne som kan veilede dem i leken

Den viktigste læringen skjer gjennom leken. Vår rolle som voksne er å gi næring og bidra til å utvikle leken ved å:

- tilrettelegge dagen slik at det er tid til å leke, både ute og inne
- gi inntrykk og opplevelser som kan stimulere leken,
- gi tilgang til forskjellig leke-materiell
- være tilgjengelig og delta i leken etter behov/ønske fra barna, på barnas premisser
- gi barna trygghet, hjelpe dem som trenger hjelp til å komme inn i leken

- hvordan gjør vi det hos oss?

Det er rom for både frilek og styrt lek i løpet av barnehagedagen. Frilek – da velger barna selv hva de vil leke, med hvem og hvor. I styrt lek vil de voksne veilede barna både med tanke på innhold, hvor og hvordan de leker, for å bidra til å utvikle leken.

Inne har vi tilrettelaget kroker til forskjellige type lek. Alle avdelinger har et lekerom hvor barna kan leke uforstyrret. Innholdet i lekerommene vil variere fra avdeling til avdeling, og gjennom året, alt etter hvilke behov avdelingen har. Vi har forskjellig materiell stående fremme på avdelingene, lett tilgjengelig slik at barna kan velge hva de vil holde på med i frileken.

Inneleken har litt andre rammer enn uteleken. Inne er det lagt opp til mer rolige aktiviteter. Mindre plass gjør at barna må ta mer hensyn til hverandre og hvordan de leker, og det gir lite rom for fysisk utfoldelse. Derfor er det også viktig å sette av tid til uteleken. Vi har et stort flott uteområde med et variert terreng som er naturlig kupert med stein, bakker, busker og trær som innbyr til allsidig fysisk aktivitet.

Friluftsliv

Vi har valgt friluftsliv som satsningsområde med bakgrunn i:

1. Samfunnsutviklingen og barns endrede bevegelsesmønster
2. Barnets utvikling
3. Barnehagens beliggenhet

Samfunnsutviklingen bidrar til stadig større inaktivitet hos barn og voksne, noe som fører til store helseplager. Vi ønsker å være en motvekt mot den stadig økende inaktiviteten. Mennesket er født til å være i bevegelse. Fysisk aktivitet styrker den fysiske og psykiske helsen, og har betydning for den sosiale utviklingen.

Kort sagt stimulerer utviklingen av hele barnet, både det enkelte barn og barnet i gruppen. Barnehagen ligger i et nærmiljø som gir oss rik tilgang på natur og kupert terreng, både skog og sjø, med de mulighetene som dette gir til varierte turer. Leken på tur er mindre forutsigbar fordi naturen endrer seg fra dag til dag. Naturmiljøet er også mer nøytralt når det gjelder lekemateriell og roller, og gir større mulighet for likestilt lek.

Vi integrerer de syv fagområdene i satsningsområdet vårt.

Vi tar friluftslivet med tilbake til barnehagen, i form av det vi finner, kunnskap og opplevelser vi får ute i naturen, og vi tar fagområdene med oss ut på turene, f.eks. drama, forming, musikk.

Mål for friluftsliv

- Barna skal utvikle god kroppsbevissthet og utholdenhet (har betydning for læring)
- Stimulere alle sansene og få erfaringer med å bevege seg på varierte underlag og i varierte miljø. (større kroppsbevissthet og utholdenhet, bidrar til mestring)
- Få kunnskap om de vanligste artene i barnehagens nærmiljø. Insekter, amfibier, fugler, dyr, blomster og trær. (Utvikler språket og bidrar til å gi dem en felles plattform.)
- Skape et engasjement og ønske om å ta vare på naturen. (Bærekraftig utvikling)

Bærekraftig utviklig

Et av målene med å ha fokus på friluftsliv er at barna skal få positive opplevelser ved å være ute i naturen. Det er et viktig grunnlag for at de senere i livet skal utvikle positive følelser og holdninger til naturen og dermed ønske å bevare den. Men det er ikke bare nok å være ute og leke i naturen, vi må også ha gode voksne rollemodeller, som kan ha meningsfulle samtaler med barna og har kunnskap om artsmangfoldet i nærmiljøet og næringskjedene.

3 dimensjoner for bærekraft:

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen har derfor en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftige samfunn.

Bærekraftig utvikling handler om at mennesker som lever i dag, får dekket sine grunnleggende behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine. Det handler om å tenke og handle lokalt, nasjonalt og globalt. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.»
(Rammeplanen)

Bærekraftig utvikling

Miljøfyrtårnbarnehage

Vi har vært miljøfyrtårnbarnehage siden 2019. Evalueringer av arbeidet med miljøfyrtårn viser at vi fortsatt har mye å lære og mange aktiviteter vi kan bli flinkere til å gjennomføre. Ikke minst kan vi bli bedre på dele kunnskap og kompetanse på tvers av avdelingene. Dette er viktig for at miljøfyrtårnet skal bli det verktøyet det er ment å være, og at det skal bidra til det systematiske og langsiktige arbeidet.

Som en del av vårt Miljøfyrtårntiltak har noen startet med bokashikompost. Bokashi er en kjøkkenkompostering som på bare noen uker omdanner matavfall til næringsrik jord og gjødsel. Barna får se at matavfall kan omdannes til noe nytt. De lærer hvordan nedbryting foregår og hvordan vi kan lage god næringsrik jord som vi kan bruke i kjøkkenhagen vår. Målet for 2023/24 er at alle avdelingene skal kjenne til hvordan Bokhashikompostering virker og alle fløyene skal ha hver sin kompost. Ponnien er ressursavdeling på området.

Pedagogisk modell: Miljøtrappa

Mangfold, inkludering og tilhørighet

Vi er en barnehage med stort mangfold. For at mangfoldet skal bli en ressurs, er det viktig med kunnskap og positivt fokus på ulikheter, men også likheter. Vi er alle mennesker med samme grunnleggende behov for mat, hvile, tilhørighet og venner, men vi har forskjellige erfaringer, funksjonsnivå, familiekonstellasjoner, bosted, språk og kulturer.

Inkludering og tilhørighet er viktig for at barna skal oppleve at mangfold er en ressurs. Det betyr at personalet må jobbe systematisk og langsiktig med å få til et godt psykososialt miljø og etablere inkluderende praksis. Ved å bygge gode relasjoner med barna, være den trygge basen som barna kan bruke til å «lade batteriene» og som utfordrer dem til å utforske verden og prøve nye ting og være seg selv.

Å ha fokus på språk og kommunikasjon er viktig for å gi barna et verktøy til å forstå og kunne gjøre seg forstått, i tillegg til arbeidet med å lage et fellesskap med aktiviteter som ikke trenger verbalspråk, men som allikevel skaper samhold og glede. F.eks. estetiske fag og fysisk lek.

Målet med inkludering er ikke likhet, men at alle har lik rett til å delta og oppleve følelsen av å være inkludert. F.eks. ved at barna får vise seg selv, sin familie, sin kultur og språk på bilder som henges opp på avdelingen eller blir brukt som en bordbrikke. Barna får være ukens hjelper hvor de deltar ut ifra sine forutsetninger. De får ta med seg en bok/fortelling de liker, som leses sammen med de andre på avdelingen. Vi gir dem felles erfaringer som gir dem et felles utgangspunkt i leken. Det kan være turer til Sørmarka hvor vi ser på hvordan skogen ser ut etter en storm, lage dinosaurrom med bilder og figurer, arbeide med vennskap eller fortellinger som Bukkene Bruse.

Ikke minst er det viktig at vi har et godt samarbeid med dere foreldre, for at vi skal få til en god prosess hvor alle barna føler seg inkludert og får en tilhørighet hos oss.

Språkløyper

Språkløyper er utviklet av Lesesenteret på UiS, og er en nettbasert ressurs for barnehagepersonell på området språk, lesing og skrivning. Ressursene er bygget opp med tanke på å brukes i profesjonsfaglig læringsfellesskap på arbeidsplassene og er forankret i forskning.

Vi har jobbet med språkløyper i fire år. Vi har vært igjennom språkpakkene «Språk og leseaktiviteter», «Språkhverdag», «språkvanser» og «Brobyggeren». Det har vært fire lærerike år som har bidratt til en økt bevissthet og kompetanse hos personalet. Nå skal vi gå i gang med språkpakken «Vurdering og dokumentasjon av språk og språkmiljø» som er den siste av totalt fem pakker.

Vi ønsker å øke kompetansen i personalgruppen på språk- og språkutvikling, for å styrke barnas språkutvikling og for å kunne avdekke barn som har utfordringer med språket så tidlig som mulig.

Språket hjelper oss til å forstå oss selv, og våre omgivelser. Gjennom å skape mening for, og sammen med barna, kan personalet gi barna erfaringer med å bruke språket relasjonelt og som et tankeverktøy.

Målet er å styrke barnehagens daglige arbeid med barns språklæring gjennom omsorg, lek og samspill mellom barn, og mellom barn og voksne.

Gjennom å anvende pakken får personalet:

- Økt kunnskap om vurdering av barns språk og språkmiljø.
- Erfaringer med ulike måter å observere og dokumentere barns språkutvikling og språkmiljø.
- Et faglig grunnlag for å ta informerte valg i arbeidet med observasjon, vurdering og dokumentasjon av barns språk og språkmiljø.

Barns medvirkning

(Vi gir barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag)

Å gi barna medvirkning handler først og fremst om voksnes holdning til barn. Å gi barn medvirkning innebærer å skape gode dialoger mellom barn og voksne. Dialog er en prosess preget av lytting, åpne spørsmål, bekreftelse, positive tilbakemeldinger, oppmuntring, støtte, bidrag av egne tanker, utfordringer og god tid.

Vi gir barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag ved at de får velge hva de vil gjøre innenfor gitte rammer. Deler av dagen er satt av til frilek som gir barna muligheten til å velge hva de vil gjøre og hvem de vil være sammen med. Vi veileder dem til å ta positive valg for seg selv og andre. Vi tar barna på alvor ved å lytte til dem. På de store avdelingene får barna blant annet være turledere og bestemme veivalg og turmål. De barna som ikke kan gi verbalt uttrykk for hva de ønsker og er opptatt av, vil bruke andre strategier. Det vil gjerne være en blanding av ansiktsuttrykk, gester og eventuelle lyder/begreper de kan. Da blir den voksnes kompetanse på å observere og tolke disse signalene avgjørende for å sikre barnas medvirkning. Vi gir begrunnelser og forklaringer på hva som vil skje i løpet av barnehagedagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrette- legge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.» (Rammeplanen)

Overganger

Hvordan gjør vi det hos oss?

Ny i barnehagen: Alle barn som skal begynne hos oss, får et velkomstbrev med informasjon om oppstart, personal, rutiner for tilvenning og praktiske opplysninger. Alle er hjertelig velkomne til å komme på besøk i forkant. I tilvenningsperioden blir det tatt høyde for at barna har forskjellige behov, slik at rutinene for tilvenning må tilpasses det enkelte barn og familie. Noen barn vil trenge lengre tid enn det som er foreslått i brevet.

«Når barnet begynner i barnehagen skal barnehagen i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. ...Overganger innad i barnehagen ...Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. Overgangen mellom barnehage og skole Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.» (Rammeplanen)

Overgang internt: Den interne overgangen gjelder gjerne barn som skal fra liten over til stor avdeling. På våren mot sommeren starter vi en forsiktig overgang fra liten til stor avdeling, ved at barna får tilbud om å spise frokost, bli med på aktiviteter og turer på den store avdelingen de skal begynne på. Da har de med seg en trygg voksen fra sin avdeling. I løpet av året har de blitt kjent med både voksne og barn på den avdelingen.

Når sommeren nærmer seg blir foreldrene invitert til et møte med pedagogisk leder på den avdelingen som barnet skal begynne på. Der får de informasjon om overgangen og rutiner på avdelingen.

Overgang barnehage til skole

Førskolebarna har sitt siste år i barnehagen. Hos oss kaller de seg for "Skogstrollene". Det er kjekt å være eldst. Det gir både status og fordeler, og det stilles større krav til dem. Skogstrollene får flere oppgaver og utfordringer enn de andre barna. De får være alene ute i barnehagen, ha ansvar for Lucia-toget og for juletrehogsten. De går på lengre turer i nærmiljøet, bl.a. til Jernaldergården og «Sverd i stein» Hafrsfjord. De drar også på besøk til Arkeologisk museum og Vitenfabrikken. Og, som en del av samarbeid med Stavanger Turistforening, vil det i løpet av året bli en tur til Gramstad, hvor det blir topptur til Dalsnuten!

Enkelte ferdigheter og kunnskaper bør barna ha når de begynner på skolen. De vil få trafikkopplæring, øve seg på å skrive navnet sitt, jobbe med tall og former, spille spill og delta i skoleforberedende aktiviteter, slik at overgangen fra barnehage til skole blir best mulig.

Skivedans er en metode vi bruker som forberedelse til skriftspråket. Gjennom grov og finmotoriske aktiviteter til musikk får barna en forberedelse til skriftspråket. Det handler ikke om innlæring av bokstaver, men om innlæring av forberedende bevegelser til skriving.

Skolene er mest opptatt av at barna skal ha ADL-ferdigheter (ferdigheter som kreves i hverdagslivet som å kunne kle seg selv, gå på do, spise etc.), aldersadekvat språk og sosial kompetanse. Kunnskap om bokstaver, tall mm. lærer de på skolen.

Vi er ikke en vanlig nærmiljøbarnehage. Våre barn kommer fra hele landet og fra forskjellige land. Når foreldrene er ferdige med studiet flytter de gjerne hjem eller der de får jobb. Det medfører at våre førskolebarn ikke begynner på samme skole, men gjerne på flere forskjellige. I tillegg er det alltid noen som ikke vet hvilken skole de skal begynne på, fordi foreldrene ikke har fått jobb eller vet hvor de skal bo.

Sola kommune har vedtatt en plan for overgang barnehage–skole, som vi også er en del av. Fra 2020 har alle barnehager i Sola fått en nærmiljøskole som vi har et samarbeid med. Vår nærmiljøskole er Grannes.

Fagområdene

– hvordan gjør vi det i SiS barnehage?

Rammeplanen for barnehager stiller krav til innholdet i barnehagene. Vi skal være innom flere fagområder i løpet av et barnehageår. Når vi har aktiviteter og tema jobber vi med flere av fagområdene samtidig:

Rammeplanen har definert syv fagområder:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Kommunikasjon, språk & tekst

Utgangspunktet for en god kommunikasjon er stabile og trygge voksne som lytter, ser og har tid til barna.

Vi kommuniserer gjennom hele barnehagedagen, når barna kommer, under måltidet og i av- og påkledningssituasjoner.

Vi stimulerer både språk og kommunikasjon gjennom høytlesning i gruppe eller en til en, samlingsstund med sang, eventyr, dramatisering og samtale. Ved å ta i bruk språkløyper (s. 30) sikrer vi at vi utvikler gode metoder som gir god kvalitet i arbeidet med kommunikasjon, språk og tekst.

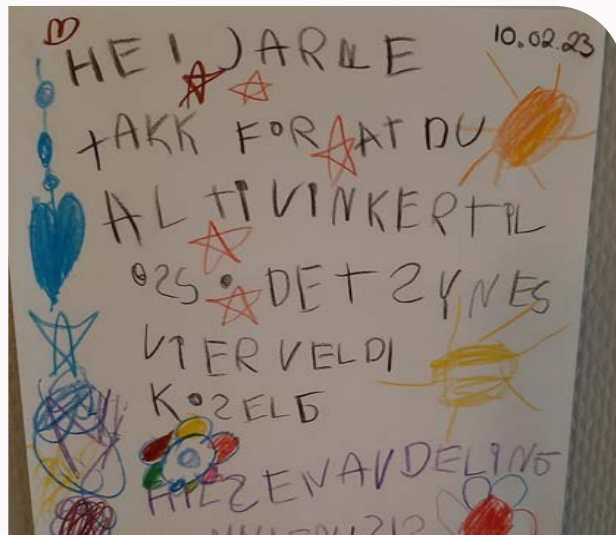
Vi bruker konkrete og digitale verktøy som mobiltelefoner og PC. Dette er nyttige virkemidler til å formidle tekst, stimulere kommunikasjonen og språket.

Eksempelvis tar vi bilder på turer, samtaler rundt det som er på bildet og bruker pc til å innhente enda mer informasjon om det vi finner.

I løpet av året vil vi være innom forskjellige tema som vil gi alle en felles referanseramme og et utgangspunkt for dialog. Temaarbeid vil også stimulere til lek, utvide barnas ordforråd og utvikle språkforståelsen.

Kommunikasjon, språk & tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. (Rammeplanen)

Mål for språkutviklingen

- Sikre at alle barna er i et godt språkmiljø.
- Sikre kompetanse hos personalet slik at de kan avdekke eventuelle språklige utfordringer hos barna. Sikre at alle barn har et godt språk, med god språkforståelse og et godt ordforråd, som gjør at de kan gjøre seg forstått, delta i lek og sosialt samspill med andre barn og voksne

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vi legger opp til allsidig bevegelse i løpet av en barnehagedag, både inne og ute. Når vi går på tur i nærmiljøet får vi beveget oss i ulendt terreng. Vi møter naturlige hindringer og beveger oss på forskjellig underlag. Ute er det rom for å løpe og klatre, barna får stimulert sansene med lyder, lukter og følelsen av vær og vind.

Bevegelse i terreng gir barna erfaring med egen kropp og hva de mestrer. De blir utfordret på motorikk, balanse, koordinering, sansing, styrke og utholdenhet. For de minste kan det være utfordrende nok å gå på litt ulendt underlag, mens de store blir utfordret på hvor langt de kan gå og høyt de kan klatre.

På noen turer blir barna delt inn i grupper etter alder og modenhet, slik at vi kan tilrettelegge turen etter barnas nivå. De blir da kjent med barn på andre avdelinger og kan knytte vennskap på tvers, noe som utvikler leken og bidrar til å skape trygghet og fellesskapsfølelse på hele huset. Noen av turene er avdelingsvis, noe som bidrar til å skape et fellesskap på avdelingen.

På uteområdet vårt har vi laget en «100 m.sti» med naturmaterieell som tre og stein som en del av underlaget, noe som utfordrer balansen og motorikken til barna. I tillegg har vi mange trær som innbyr til klatring. Utelek innbyr til alt fra rolig sandkasselek til aktiviteter som springing, sykling og klatring.

Barnehagedagen er lagt opp med tanke på å skape en balanse mellom aktivitet og hvile, og med faste måltider. Måltidene er lagt opp etter retningslinjene fra helsedirektoratet. (Se mattilbudet i barnehagen)

Vi har en kjøkkenassistent som lager sunn og næringsrik mat. Barna får servert varm lunsj fire dager i uken og brødmat eller lignende en dag i uken. Etter ønske fra foreldrene får barna alle måltidene i barnehagen.

Både kjøkkenassistenten og flere i personalet for øvrig har gått på kurs i regi av fiskesprell som har fokus på sunn mat.

Barna er også med og lager mat på tur eller på bålplassen ute i barnehagen.

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan være livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser.

Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, opp- leve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.» (Rammeplanen)

Kunst, kultur og kreativitet

Vi vil utvikle barnas kreativitet gjennom estetiske erfaringer, både i styrte aktiviteter og i barnas frie lek. Vi vil ha fokus på fantasi og skaperglede. Kreativitet er en form for nysgjerrighet, men for å kunne være kreativ må en erfare og få input, for å ha noe å uttrykke. Derfor er det viktig at barna får erfaringer med forskjellig utstyr og materialer.

Daglig er vi innom et eller flere av de estetiske fagene. Ofte foregår dette i spontane aktiviteter som barna selv tar initiativ til.

Pc er et nyttig hjelpemiddel. Barna spør etter sanger og musikk som de finner frem til på f.eks. «You tube». De danser og synger med, og kler seg gjerne ut til musikken.

Vi synger sammen, lytter og danser til musikk. Barna kler seg ut og bruker drama i leken. Vi ønsker å trygge barna slik at vi kan utfordre dem til å tørre å stå frem i en gruppe. Alle avdelingene har ansvaret for å ha en fellessamling, hvor barna enten synger, dramatiserer eller viser frem noe for de andre. I uteleken kommer

barnekulturen frem. Vi vil videreføre gamle barnekulturtradisjoner og sangleker som vi selv har vokst opp med. For eksempel «Slå på ringen», «Haien kommer» og «Rødt lys».

Vi har også felles aktiviteter i løpet av året, hvor vi voksne vil stimulere kreativiteten, og bidra til at barna får prøvd ut ulike materialer og uttrykksformer. For eksempel har vi tradisjoner med å lage instrumenter til temafest og kunst til kunstkafe i juni.

«Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.» (Rammeplanen)

Natur, miljø og teknologi

I det daglige arbeidet med barna bruker vi naturen rundt oss. Undrer oss sammen med dem over naturens mangfold, utforsker sammenhenger og egenskaper gjennom eksperimenter, og bruker naturen i leken og i aktiviteter ved å lage hinderløyper, naturstier, skattejakt og dramatiserer eventyr ute.

Hver dag er vi på tur eller ute i barnehagen. Av og til lager vi varmmat på stormkjøkkenen, på bålpannen eller i bålhytta i barnehagen. Noen avdelinger lager terrarium så de kan følge med på insektenes syklus. Vi følger årstidene, hva er typisk for de ulike årstidene, hva kan vi finne av insekter under steiner og

i kratt og gress...?

Vi tar med oppslagsbøker, kamera og mobiler på tur som kan brukes til å kartlegge og dokumentere det vi finner. Barna på 3–6 avdelingen vil få kjennskap til hvordan vi bruker kart og kompass når vi går på tur.

Når vi nå er en Miljøfyrtårn barnehage må vi lære mer om energi, hva det er og hvordan vi kan spare energi. Vi må også innføre rutiner for å samle boss, resirkulere, gjenbruk og jobbe med holdningsarbeid som bidrar til at alle får respekt for naturen og ønsker å ta vare på den.

*Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.»
(Rammeplanen)*

Antall, rom og form

Vi omgir oss med matematikk hele dagen. De voksnes rolle blir å synliggjøre det for barna og sette ord på matematikken vi omgir oss med, på en måte som barna kan forstå og gjøre seg nytte av.

Det er viktig at barna utvikler en god kroppsbevissthet, som gjør at de kan orientere seg i omgivelsene sine. Det er grunnleggende for all erfaring, også matematikk. Fysisk aktivitet stimulerer kognitive deler av hjernen som kan hjelpe barn å lære bedre.

Problemløsning er en viktig del av matematikklæringen. Utforske sammenhenger og prøve å finne løsninger. For å kunne stille spørsmål må barna ha et språk for det de vil spørre om og utforske. F.eks. at de trenger mange stoler for å lage et langt tog. De må ha tilgang til forskjellig materiell som de kan utforske og teste, og voksne som kan hjelpe til med å sette ord på tingene og hjelpe dem med og utforske og resonnerer seg fram. For de yngste kan det være å få hjelp til hvordan skoen må tas på, løfte opp steiner for å

finne insekter eller lage «kake» i sandkassen. For de eldre barna kan det være å sette ord på ulike former, kartlegging av dyr og planter og lære dem bruken av kart og kompass. Hverdagen er full av arbeid med matematikk, vi bygger, graver, teller, organiserer, sorterer, stabler, veier, lager former og mønster, snakker om tid, pusler, spiller, har rim og regler, synger, listen er lang. Alt dette er med på å gi barna matematiske erfaringer.

Men, det aller viktigste er å ha kompetente voksne som kan delta i barnas undring og følge opp barnas utforskning og sette ord på det de oppdager underveis.

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammen- ligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnerer, argumentere og søke løsninger.» (Rammeplanen)

Etikk, religion og filosofi

Det er viktig at vi er voksne som møter barnas tro, spørsmål og undring med alvor og respekt. Vi skal skape rom for opplevelser, undring, ettertanke og gode samtaler.

Vi skal skape interesse for og bidra til forståelse og toleranse for forskjellige kulturer og ulike måter å leve på. Det gjør vi gjennom samtale, ved bruk av litteratur, fadderbarn, markering av FN dagen og ved å undre oss

over mangfoldet i barnehagen og verden rundt oss. Vi skal samarbeide med foreldrene gjennom den daglige samtalen, foreldresamtaler og foreldremøter.

Vi skal være gode rollemodeller og opptre slik at barna kan få støtte i egen identitet og tradisjoner. Vi formidler religiøse og verdslige tradisjoner i forbindelse med ulike høytider som er representert blant barna i barnehagen dette barnehageåret.

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunn- lag i et samfunn preget av livssynsmangfold. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. (Rammeplanen)

Nærmiljø og samfunn

Barnehagen ligger i et rolig boligområde, med et variert nærmiljø. Alt i fra skog og sjø, til gårder, butikker NRK og UiS. Vi går på tur i nærmiljøet, til Sørmarka og Hafrsfjord, ser på skulpturer, besøker

botanisk hage og Jernaldergården. Vi vil i løpet av året være innom Universitetet for å gå Luciatog og 17. mai-tog. Vi blir også invitert opp på forestillinger på UiS.

Vi bruker de tilbudene nærmiljøet har å tilby, som biblioteket på UiS, bokhandelen på SiS og kulturtilbudet i Sola kommune.

Vi markerer samenes nasjonaldag 6. februar. I forbindelse med markering av dagen vil tema være urbefolkningen i Norge.

«Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fag-området. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneske- rettighetene.

Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter.

Grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter. I Norge er dette kvener/ norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/tatere.» (Rammeplanen)

Hverdagsaktiviteter

Alle hverdagssituasjoner er verdifulle i seg selv og gir unike muligheter til å bygge gode relasjoner mellom barn og voksne og mellom barn og barn. F.eks. i av og påkledning og måltidene.

Av og påkledning

Barna kler av og på seg opp til fem ganger i løpet av en dag. Med mange barn som skal gjøre det hver dag, kan det fort bli kaotisk hvis det ikke planlegges og organiseres godt.

Med god planlegging og organisering kan påkledning bli en verdifull aktivitet som gir rom for relasjonsbygging, utvikling av språk, kroppsbeherskelse, koordinering, sosial kompetanse og mestring. Å oppleve inkludering er ikke bare å få omsorg, men også å utvikle ferdigheter til å gi omsorg. Barna kler på seg i grupper, med en støttende voksen til stede. Barna blir oppmuntret til å hjelpe hverandre. Vi ser at det gir gode relasjonen barna imellom og styrker fellesskapsfølelsen.

Måltid

Vi har tre måltider i løpet av en dag. Sunn mat er viktig for den fysiske helsen og gode måltider er viktig for den psykiske helsen. Dette er også en aktivitet som kan bli krevende for både barn og voksne, hvis ikke vi voksne har kunnskap og forståelse for hva et måltid kan romme. Alt fra relasjonsbygging til språkutvikling. Matro gir matglede og skaper fellesskap. Gode samtaler, medlæring gjennom observasjon, øve på språkhandlinger som å be om mer mat, smake på nye ting mm. På småbarnsavdelingene har de egne brikker med bilder av pålegg som barna kan bruke som en støtte til å si ifra hva de vil ha på maten. På stor avdeling smører de maten selv, og oppmuntres til å be andre sende det de ønsker å ha på.

Planlegging – vurdering og dokumentasjon

Vi utarbeider planer for arbeidet i barnehagen. Våre planer tar utgangspunkt i «Lov om barnehager» og «Rammeplan for barnehager». Vi har en årsplan som er en ramme for barnehageåret, men også mer detaljerte planer for innholdet og aktiviteter i løpet av en dag, uke og måned.

Vi evaluerer og reflekterer rundt planer og drift kontinuerlig gjennom hele året. Først og fremst i formelle møter som avdelingsmøter, ledermøter, personalmøter og på planleggingsdager. Foreldrene kan komme med innspill i foreldresamtaler, og i formelle organer som FAU og SU.

Vi dokumenterer arbeidet vårt ved:

- å bruke bilder og bildemontasje på plakater
- bilder i IST (Sola kommune sitt kommunikasjonsverktøy mellom hjem-bhg.)
- vise fram barnas arbeid
- gjennom samtaler
- dagsreferat
- månedlige evalueringer til foreldrene i planene i månedsbrev i årsplanen.
- Årlige evalueringer og dokumentering i årsplanen.

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.»

«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen.»

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.» (Rammeplanen)

2023

August

Fredag 11. Planleggingsdag.

Barnehagen er stengt.

Tema: Bli kjent. Gamle og nye, barn og voksne har aktiviteter sammen for å bli kjent, og gjøre seg klar til et nytt år.

Forberedelser til fiskefestivalen i september. Jobber med livet i havet.

September

Tirsdag 12. Foreldremøte

Torsdag 21. Fiskefestival

Tema: Vi fortsetter med å bli kjent, i tillegg til hva som lever i havet.

Oktober

Mandag 23. Planleggingsdag

Barnehagen er stengt.

Tirsdag 24. Markering av FN-dagen

Tema: Mangfold og sosial kompetanse. Straks fiskefestivalen er ferdig starter vi med forberedelser til markering av FN-dagen. Denne dagen vil vi bruke til å feire vennskap og mangfold. I forkant vil vi filosofere over at vi alle er forskjellige og over gleden over å være sammen. De eldste barna vil også ha fokus på FNs barnekonvensjon, som handler om barns rettigheter.

Barnehagen har fadderbarn Sandesh fra Nepal. Vi snakker om ham og hvordan det er å leve i en SOS barnebyer. For å konkretisere kontakten med Sandesh får barna blant annet tegne tegninger som vi sender. Og vi kan lese brevene som vi får tilsendt fra SOS barneby.

November

Tema: Fortsetter med mangfold og gjensidig respekt, og sosial kompetanse.

Forberedelser til desember.

Desember

Torsdag 7. Dramatisering av juleevangeliet

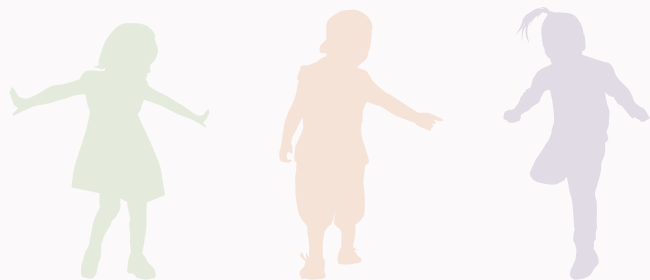
Onsdag 13. Luciafrokost

Tirsdag 19. Nissefest

Tema: Desember er en måned med forventninger. Vi har ulike forberedelser og aktiviteter som en del av forberedelsene til jul.

I forbindelse med Luciadagen inviteres foreldre til frokost. 5 åringene går i Luciatog på alle avdelingene.

Barnehagen er stengt i romjulen, mellom 24.12 t.o.m 02.01.24

2024

Januar

Tirsdag 2. Planleggingsdag

Barnehagen er stengt.

Tema: Forbereder oss på markering av samefolkets dag og forberedelse temafest.

Februar

Tirsdag 6. Samefolkets dag

Fredag 23. Temafest

Tema: Samene er et urfolk i Norge og er en folkegruppe med egne rettigheter, og dette ønsker vi å markere. Vi prater om hva det vil si å være samisk, og ulike måter som samene lever på. Og vi hører på samisk musikk.

Mars

Fredag 15. Frist for å levere påskeferielapp

Torsdag 21. Besøk av påskeharen

Fredag 22. Påskekaffe

Tema: Klima og miljø

I forkant av påsken får vi besøk av påskeharen. Og vi inviterer foreldre til påskekaffe. Hovedfokuset i forbindelse med påsken vil være våren og nytt liv i naturen: blomster, insekter og fugler.

Barnehagen er stengt fra og med 27.mars til og med 1.april.

April

Mandag 1. Andre påskedag

Barnehagen er stengt.

Fredag 26. Frist for å levere sommerferielapp

Tema: Forberedelse grunnlovsfeiringen i mai.

Mai

Tema: Forberedelse grunnlovsfeiringen i mai.

Forbereder oss til kunstkafeen i juni.

Onsdag 1. Offentlig høytidsdag (Arbeidernes dag)

Barnehagen er stengt.

Torsdag 9. Offentlig høytidsdag (Kr. himmelfartsdag)

Barnehagen er stengt.

Fredag 10. Planleggingsdag

Barnehagen er stengt.

Torsdag 16. Markering av grunnlovsdagen

Fredag 17. Offentlig høytidsdag (Grunnlovsdag)

Barnehagen er stengt.

Mandag 20. Offentlig høytidsdag. (2.pinsedag)

Barnehagen er stengt.

Stavanger turistforening inviterer til "Småtur" på Gramstad. Der går vi blant annet på natursti og griller. Dato er ikke fastsatt ennå.

Juni

Torsdag 6. Sommerfest med kunstkafe

Vi avslutter året med sommerfest og kunstkafe. Da lager vi en utstilling av kunst som barna har laget. Kunsten selges til foreldre. Overskuddet av salget går til fadderbarna våre. Det blir også en høytidelig markering for de barna som slutter.

Fredag 14. Planleggingsdag

Barnehagen er stengt.

Juli

Sommerbarnehage, egne planer.

Hver avdeling skriver egne planer og månedsbrev for hver måned. Der får dere fyldigere og nødvendig informasjon om det som skjer.

